

Kymenlaakson hyvinvointialueneuvottelu

Aika: keskiviikkona 27.11.2024 kello 12.00–15.00

Paikka: Sisäministeriö, kh Aleksanteri, Kirkkokatu 12, Helsinki ja Teams-etäyhteys

Alueen edustajat paikalla:

Nina Brask	aluehallituksen puheenjohtaja
Harri Hagman	hyvinvointialuejohtaja
Kati Kälviäinen	talousjohtaja
Tuula Rajaniemi	johtajaylilääkäri, toimialajohtaja
Anu Salonen	sosiaalipalvelujohtaja, toimialajohtaja
Juhani Carlson	pelastusjohtaja, toimialajohtaja
Ismo Korhonen	toimialajohtaja, Konsernipalvelut
Lauri Lehto	toimialajohtaja, Strategia- ja integraatiopalvelut

Alueen edustajat etänä:

Mari Kuusisto	johtajaylihoitaja
Marjut Nieminen	henkilöstöjohtaja
Anni Björklund	viestintäjohtaja

Puheenjohtajisto paikalla:

Ville-Veikko Ahonen	osastopäällikkö, VM, puheenjohtaja
Kari Hakari	osastopäällikkö, STM, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Snellman	strategia- ja ohjausyksikön johtaja, SM, 2. varapuheenjohtaja

Ministeriöiden, THL:n & AVI:n edustajat paikalla:

Timo Ukkola	erityisasiantuntija, VM
Anna-Liisa Pasanen	johtava erityisasiantuntija, VM
Heli Parikka	asiantuntija, STM
Taru Syrjänen	arviointipäällikkö, THL
Eero Nyman	pelastusylitarkastaja, Etelä-Suomen AVI
Hanna-Maija Perttola	projektiassistentti, VM

Valtioneuvoston edustajat etänä:

Anna Cantell-Forsbom	osastopäällikkö, STM
Andreas Blanco Sequeiros	johtaja, STM, paikalla klo 12.22–14.30
Kirsi Kaikko	johtaja, STM

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätös: Todettiin osallistujat, käytiin lyhyt esittäytyminen ja hyväksyttiin asialista muutoksitta.

3. Yleiskatsaus hyvinvointialueen tilanteesta

3.1. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikön puheenvuoro

THL:n arvion mukaan Kymenlaakson sosiaali- ja terveydenhuollon asukaskohtaiset nettokäyttökustannukset olivat maan suurimpia vuonna 2023. Somaattisen erikoissairaanhoidon palvelutarpeeseen suhteutetut kustannukset olivat selvästi yli maan keskitason. Palvelujen järjestämisessä käytetään yhä enemmän ostopalveluja ja vuokrahenkilöstöä. Peruspalvelujen saatavuus on hieman parantunut. Riittämättömät lasten, nuorten ja perheiden ennaltaehkäisevät ja peruspalvelut pitävät painopisteen erityispalveluissa. Ikääntyneiden palveluissa kehittämistoimenpiteet ovat edenneet lupaavasti ja vähentäneet kustannuksia.

Hyvinvointialue yhtyi pääosin THL:n huomioihin. Lasten ja nuorten palvelujen resursseja on vahvistettu, ja sähköistä perhekeskumallia sekä lyhyitä interventioita on edelleen kehitetty. Alue on edelläkävijä digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja digitaalisten palvelujen käytössä. Haastetta on ostopalvelujen ja vuokravoiman käytön vähentämisessä. Sosiaalipalveluissa ja hoivatyössä on lisätty omaa henkilöstöä, mikä on vähentänyt ostopalvelujen tarvetta. Hoitajien vuokratyövoima ei kuitenkaan ole välttämättä kalliimpaa kuin oma henkilöstön ylityö. Lääkäreistä on edelleen pulaa, ja lääkärin osa-aikatyö on lisääntynyt.

Diagnostiset ja kuvantamispalvelut on ulkoistettu HUS-yhtymälle, joiden hinnoittelussa on ilmennyt epäselvyyksiä. Alueella on haastetta erilaisten potilas- ja asiakastietojärjestelmien ja tietojen eheyden kanssa. Vuonna 2025 hyvinvointialue pyrkii parantamaan diagnoosien ja muiden tietojen tuottamiseen liittyvää ohjeistusta ja toimintaa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi THL:n huomiot ja käyty keskustelu tietopohjasta ja HUS-yhteistyöstä.

3.2 Aluehallintoviraston pelastustoimen edustajan puheenvuoro

Etelä-Suomen AVI:n arvioiden mukaan onnettomuuksien ehkäisyn määräaikaisen valvonnan tavoitteet eivät ole toteutuneet kaikilta osin Kymenlaakossa. Jälkivalvonta on aktiivista. Alue on edistänyt vapaaehtoistoimintaa merkittävästi. Pelastustoiminnan toimintavalmius on pääsääntöisesti riittävällä tasolla. Varautumisen ja väestönsuojelun palvelutaso on hyvä muihin alueisiin verrattuna, mutta resursointi on vähäistä. Pelastustoimen investointien perustelut ovat olleet osin riittämättömiä.

Hyvinvointialue yhtyi pääosin AVI:n näkemyksiin, tosin investointeja on perusteltu pelastustoimen palvelutasopäätöksessä. Pyydettiin lisätietoa siitä, miten pelastustoimen investointien perustelut ovat olleet riittämättömiä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi AVI:n huomiot ja todettiin, että investointien perusteluita on tarpeellista läpikäydä yhdessä ministeriöiden ja aluehallintoviraston kanssa läpi.

4. Hyvinvointialueen muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

4.1 Hyvinvointialueen edustajien alustus tämän hetken tilanteesta

Hyvinvointialueen mukaan alueen palvelut ovat pääosin hyvällä tasolla. Asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyys on parantunut. Alueen laatu järjestelmälle on myönnetty SHQS-laaduntunnustus vuonna 2024 ensimmäisenä hyvinvointialueena, jossa myös pelastustoimi on mukana. Erityiseksi onnistumiseksi mainittiin Oma Kymenlaakso-palvelualustan kilpailutus ja käyttöönotto vuonna 2025.

Alueen päätöksenteossa on ollut hitautta etenkin palveluverkon uudistamisessa, johtuen päätöksenteon itseoikaisumenettelystä. Viranhaltijoiden ja politiikan välisessä yhteistyössä on kehitettävää.

Kymenlaakson hyvinvointialueen taloustilannetta käytiin läpi tarkemmin kohdassa 4.3.

Päätös: Merkittiin tiedoksi alueen yleiskatsaus ja aiheesta käyty keskustelu.

4.2 Aiempien toimenpidesuosituksen seuranta

Käsiteltiin Kymenlaakson hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollolle sekä pelastustoimelle syksyn 2023 neuvotteluissa annettujen toimenpidesuosituksen tilanne.

Päätös: Merkittiin tiedoksi toimenpidesuosituksen toteutuminen.

4.3 Muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

Kymenlaakson hyvinvointialueen edustajat esittelivät Oma Kymenlaakso -toimintatapaa ja alueen digitaalisten palveluiden kehittymistä. Kiireettömässä tiimimallissa lääkäri-hoitajapari etsii oikean ammattilaisen ja hoitopolun heti potilaan yhteydenoton jälkeen. Tiimi toimii moniammatillisesti. Kiireellisessä tiimimallissa toimivat lääkärit ja sairaanhoitajat tekevät potilaiden hoidontarpeen arvioinnin nopeasti. Tiimissä koordinoidaan konsultaatioiden avulla tarpeelliset toimenpiteet. Mallit ovat joustavia ja tiivistäneet yhteistyötä lääkäreiden ja hoitajien välillä.

Vuoden 2025 talousarvioesitys on lievästi ylijäämäinen. Talouden tasapainolaskelmassa on vuodelle 2025 kirjattu valtion lisärahoitus kattamaan jo kertynyttä alijäämää. Lisärahoitusta haetaan vain, mikäli lakisääteisten palveluiden tuottaminen vaarantuisi.

Alueen vuosina 2023 ja 2024 kertyneiden alijäämien täysmääräinen kattaminen ei kuitenkaan ole alueen näkemyksen mukaan realistista lakisääteisessä aikataulussa. Tuottavuusohjelmalla tavoitellaan pysyviä ja alueen palvelutarvetta toteuttavia toimia, joiden pysyväisluonteiset kustannusvaikutavuudet realisoituvat osittain talouden tasapainotusperiodia pitemmällä aikataululla. Talousarviossa on otettu huomioon Valtioneuvoston päättämät palvelutasoa ja rahoitusta vähentävät tekijät. Näiden toteuttamiseen alueen näkemyksen mukaan liittyy merkittävä toiminnallinen ja tuloksellinen riski.

Keskusteltiin talouden tasapainottamisen keinoista. Todettiin, että ohjausmenettelyt Kymenlaakson hyvinvointialueen kohdalla ovat mahdollisia. Jossakin vaiheessa huomio alijäämistä siirretään kustannuskehityksen tarkasteluun.

Päätös: Merkittiin tiedoksi muutos- ja uudistusohjelman tilanne sekä talouden näkymät ja näkymät ja talousarvioesitykseen alueen sisällyttämä oletus lisärahoituksesta.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset

5.1. Ministeriöiden omat teemat

YTA-muistiota valmistellaan STM:ssä hallituksen puoliväliriiheen mennessä. Alueen näkemyksen mukaan YTA:n toimivuuden ratkaisevat kahden ja monenväliset alasopimukset, joiden vaikutukset tulevat näkyviin vähitellen ensi vuoden aikana. Keväällä on liian aikaista arvioida tilannetta. Lisäksi alue korosti mahdollisuutta tehdä sopimuksellista yhteistyötä myös YTA:n ulkopuolisten alueiden kanssa. YTA-sopimus tulee säilyä mahdollistavana.

STM:n neuvotteluun nostama teema oli ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palveluiden vahvistamisesta erityisesti lastensuojelussa. Vuonna 2023 huostaanotettujen osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli Kymenlaakson alueella maan suurin. Tilanteen parantamiseksi tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien ja muiden toimijoiden kesken, painopisteen siirtoa kalliista erityistason palveluista perustason palveluihin sekä lasten, nuorten ja perheiden ennaltaehkäisevän tuen ja peruspalvelujen vahvistamista.

Alueen mukaan varhaiseen tukeen kiinnitetään huomiota perhekeskustoiminnassa sekä yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Sähköistä perhekeskusmallia kehitetään yhteistyönä järjestöjen kanssa.

SM:n nostamat teemat olivat pelastustoiminta ja väestönsuojeluun varautuminen. Kymenlaakson hyvinvointialue on tunnistanut useita onnettomuuksien ehkäisyyn liittyviä kehittämistarpeita ja lisäksi se on aktiivinen tutkimus- ja kehittämistoimija. Esimerkiksi onnettomuuskehitystä seurataan viikoittain ja pyritään vähentämään onnettomuuksia täsmätoimenpitein ja menetelmin. Pelastustoiminnan suorituskyyvyssä on puutteita, esimerkiksi savusukelluskyky vaihtelee eri alueilla. Erityisenä huolena on sopimuspalokuntalaisten väheneminen ja ikääntyminen. Pelastuslaitoksen varautumisen ja väestönsuojelun osalta ollaan hyvällä tasolla, mutta paljon pieniä asiakokonaisuuksia on vielä kesken. Havaitut kehittämistarpeet saadaan kuntoon viimeistään palvelutasopäätöskauden aikana.

Kymenlaakson pelastuslaitos on saavuttanut hyvän varautumisen ja väestönsuojelutason, vaikka sillä on käytössä vain 1 HTV väestönsuojeluun varautumiseen.

SM:n huoleen sopimuspalokuntalaisten vähenemisestä alueen edustajat kertoivat, että alue on kohdentanut lisää resursseja sopimuspalokuntatoimintaan. Lisäksi he toivat esiin, että pelastustoimen rahoituskriteerit eivät vastaa alueen tarpeisiin.

Päätös: Merkittiin tiedoksi käyty keskustelu ministeriöiden teemoista. Hyvinvointialueen pelastustoimen on vahvistettava riskiperustaista toimintavalmiuden suunnittelua ja varmistettava riskeihin ja uhkiin perustuva pelastustoiminnan suorituskyky koko alueella. Hyvinvointialueen pelastustoimen tulee saattaa valmiiksi sodan ajan uhkan riskiarvio. Lisäksi pelastuslaitoksen on edelleen kehitettävä väestönsuojeluun liittyvää koulutusta. Lisäksi merkittiin tiedoksi STM:n valmistelussa oleva arviointi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen sekä valtakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

5.2. Hyvinvointialueen oma tema

Alueen neuvotteluun nostama tema oli yhteisöllisen asumisen potentiaali ikääntyneiden palvelujen rakenteessa. Monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien luomiseen on tarvetta. Niiden myötä ikääntyneille voidaan tarjota joustavia, yhteisöllisiä ja toisaalta palvelutarpeeseen vastaavia ratkaisuja kotona asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen väliin.

Päätös: Merkittiin tiedoksi käyty keskustelu ja alueen toive siitä, että ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kysymyksiin saataisiin ripeästi kansallista ja yhtenäistä ohjausta.

6. Ministeriöiden toimenpidesuositukset

Käsiteltiin ministeriöiden toimenpidesuositukset Kymenlaakson hyvinvointialueelle.

Päätös: Uudet suositukset ovat seuraavat:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toimenpiteitä erityisesti ennaltaehkäisevien ja peruspalveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista. Erityisesti on keskityttävä lasten-, nuorten ja perheiden palvelujen parantamiseen.

Seuranta ja arviointi: Johdon strategisen tilannekuvan (JST) lasten- ja nuorten palveluiden indikaattorit, palvelujen ja hoidon saatavuus, sekä kustannusten kehitys. Hyvinvointialueen selvitys hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta. Perustason terveydenhuollon kustannusten osuus terveydenhuollon kokonaiskustannuksista. Tuottavuusohjelman tavoitteiden toteutuminen.

2. Alueen on määrätietoisesti jatkettava digitaalisten palvelujen käyttöä kaikissa palveluketjuissa.

Seuranta ja arviointi: Johdon strategisen tilannekuvan (JST) digitalisaatiota kuvaava indikaattori. Hyvinvointialueen selvitys digitaalisten palvelujen käytöstä palveluketjuissa.

3. Alueen on konkretisoitava henkilöstöohjelmaa veto- ja pitovoiman parantamiseksi sekä oman palvelutuotannon lisäämiseksi.

Seuranta ja arviointi: Henkilöstöohjelman tavoitteet ja toteutuminen. Oman tuotannon osuuden arviointi.

Merkittiin tiedoksi, että alla olevat sisäministeriön syksyllä 2023 antamat toimenpidesuosituksukset ovat voimassa vuosina 2023–2026.

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

7. Tilaisuuden päätös

Puheenjohtaja kiitti osallistujia tilaisuudesta ja päätti tilaisuuden klo 15.00.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö
Valtiovarainministeriö

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Snellman
Strategia- ja ohjausyksikön johtaja
Sisäministeriö

Harri Hagman
Hyvinvointialuejohtaja
Kymenlaakson hyvinvointialue